

KÚRIA

Bfv.I.1009/2016/10. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év december hó 12. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a **XII. rendű** terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Törvényszék 3.B.380/2012/110. számú és a Győri Ítéltábla Bf.80/2015/13. számú ítéletét a XII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tatabányai Törvényszék a 2015. március 25-én meghozott 3.B.380/2012/110. számú ítéletével a XII. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés ba), bc) pontok és (6) bekezdés b) pont], ezért két év börtönbüntetésre és két év közügyektől eltiltásra ítélte.

A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2016. március 2-án jogerőre emelkedett Bf.80/2015/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a XII. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a terhére megállapított bűncselekményt folytatólagosan, társtettesként elkövetett csalás büntetének [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés ba), bc) pontok és (6) bekezdés b) pont] minősítette, és ezért vele szemben az elsőfokú bíróság által megállapított büntetést tekintette kiszabottnak.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen ifj. Szabó Zoltán XII. rendű

terhelt védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt.

Ebben kifejtette, hogy súlyos eljárási szabálysértés valósult meg az elsőfokú eljárás során, amikor a törvényszék az előtte folyamatban volt ügyet az I. rendű és az V. rendű terhelttek tekintetében - azok tárgyalásról történt távolléte miatt - az adott tárgyalási napokon „ideiglenesen elkülönítette”. Álláspontja szerint tévedett az ítéletábra is, amikor mindezt csak relatív eljárási hibaként értékelte, holott emiatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának lett volna helye. Utalt arra is, hogy az eljárási hiba valamennyi terhelt-társra kiterjedt, ugyanis a többiek cselekvősége nem különíthető el a nevezett társaikétól.

Az indítványozó szerint további súlyos eljárási szabálysértés valósult meg azáltal is, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, ugyanis az indokolási részből nem állapítható meg, hogy mely egységek tartoznak a történeti tényálláshoz, melyek a bizonyítékok mérlegeléséhez és melyek a jogi minősítéshez, mindezen túl a rendelkező rész - ellentétesen a 61. számú Büntető Kollégiumi véleményben kifejtettekkel - tartalmaz olyan elemeket is (pl. folytatólágosság, elkövetői-, elkövetési alakzat), melyek csak a jogi indokoláshoz tartozhatnának.

Álláspontja szerint a XII. rendű terhelt csupán teherautó-sofőrként szállította a repceolajat és ezért fuvaronként az I. rendű terhelttől kapta a pénzt, de neki valójában nem is volt lehetősége megtéveszteni a mérlegelőket, azokat ugyanis az I. rendű terhelt vesztegette meg. XII. rendű terhelt a repceolaj leadásakor meg sem szólalt, semmit nem mondott, nem hazudott, azaz passzív magatartást tanúsított, ami alkalmatlan a sértett tévedésbe ejtésére. Nevezett akkor lehetne a csalás társtettese, ha előzetesen tudott volna arról, hogy hamis mérlegeléssel történik az olaj átvétele, ez azonban az ő cselekvőségétől teljesen függetlenül történt, és ilyet ő nem is észlelt. Következésképpen cselekvőségéből hiányzott a csalás törvényi tényállásának megvalósításához szükséges aktív magatartás, a sértett tévedésbe ejtése.

Mindezen miatt a jogerős határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan a jogerős határozat megváltoztatását és a XII. rendű terheltnek a csalás büntettének vádja alól bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Arra utalt, hogy a más terhelt kapcsán elkövetett esetleges eljárási szabálysértések vizsgálatára

irányuló indítvány nem jogosulttól származik, az ítéletszerkesztési hibákat taglaló része ugyancsak nem alkalmas a felülvizsgálatra, ahogy a tényállásban foglaltakat támadó része sem. Az pedig, hogy az első fokú ítélet rendelkező része, illetve indokolása ellentétes, nem helytálló.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat XII. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.1043/2016/1.).

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint az abban felsorolt - a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában meghatározott - eljárási szabálysértés miatt van helye.

Ahogy azt a Legfőbb Ügyészség helytállóan kifejtette, a felülvizsgálati indítvány elbírálása során az eljárás elkülönítésére az I. és az V. rendű terhelt tekintetében és ezen terheltek tárgyaláson történő meg nem jelenésére, eljárási szabálysértésre hivatkozás nem vehető figyelembe, mert ez az esetleges eljárási szabálysértés - a felülvizsgálati indítványban kifejtettektől eltérően - valójában nem is érintette a XII. rendű terheltet. Márpedig a támadott határozatnak csak a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terheltekre vonatkozó részét lehet felülvizsgálni akkor, ha több terheltről rendelkezett. Ekként a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett terheltek büntetőjogi felelősségének elbírálása során elkövetett esetleges eljárási szabálysértések nem vizsgálhatóak (BH 2006.42.).

Emellett megjegyzi a Kúria, hogy felülvizsgálatnak eljárási okból egyébként is csak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt okból van helye, és az e pont szerinti felsorolásban nem szerepelnek a védő által kifogásoltak.

Annak sérelmezése, hogy az elsőfokú határozat indokolásában nem különül el egyértelműen a tényállás, a bizonyítékok számbavétele és értékelése, valamint a jogi indokolás, szintén nem lehet alapja a felülvizsgálatnak, még akkor sem, ha az ítélet szerkesztése, az indokolás áttekinthetősége vagy kívánnivalót maga után.

Ezért kizárt a felülvizsgálat az ügyek elkülönítése miatt, ahogy a határozatszerkesztésre utaló eljárási szabálysértés miatt is.

Arra ugyan helyesen utalt az indítványozó, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében a cselekmények minősítésén túl - a hivatkozott kollégiumi véleményben meghatározottakhoz képest is szükségtelenül - többlet-elemeket is megjelenített. Ez azonban szintén nem felülvizsgálati ok. Emellett téves az a védői álláspont, hogy nem kell megjelölni az elkövetési és az elkövetői alakzatot, azt, hogy a cselekmények a folytatólágosság egységébe tartoznak-e, csupán ezek jogi alapját nem kell feltüntetni, ráadásul a másodfokú bíróság ezt korrigálta is.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerinti indokolási kötelezettség megsértése pedig csak akkor

eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését, ugyanígy a III. b) pont értelmében a határozat indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

Az indokolási kötelezettség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése azonban nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontjuk – a bűnösséggel, a minősítéssel, a szankciókkal kapcsolatban – min alapul.

Mindez azonban a megtámadott határozatokban hiánytalanul nyomon követhető, következésképpen a felülvizsgálati indítvány ezen része nem megalapozott.

A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami nem támadható.

Az irányadó tényállás szerint a sértetti alkalmazottak tévedésbe ejtése azáltal ment végbe, hogy az olajat kamionnal szállító sofőrök a hamis mérlegeléssel magasabb leadott mennyiséget mutattak ki, mint ami valójában a kamionjukban volt. A sofőrök beavatása nélkül a hídmérlegen való mérés manipulálása nem lett volna lehetséges. Az I. rendű terhelt eleve olyan gépkocsivezetőket keresett meg, akik vele álltak hosszú évek óta személyes kapcsolatban, vagy az üzlettársa az 1.Kft. által vezetett Kft. alkalmazásában álltak. A sofőrök rendszerint nem külön-külön, hanem egymást megvárva, egyszerre léptek be a sértett telephelyére, a beavatott alkalmazottak által irányított mérlegelést ők végezték, illetve a többiek mérlegelésénél végig jelen voltak, látták, miszerint nem mindenki mér teli, majd üres állapotban, egy kamion mások helyett is mérlegel, illetve szabálytalanul történik a mérlegre való felállás. Tudták, hogy mit és mennyit szállított az általuk vezetett kamion, ami nem annyi volt, amennyi a IV. rendű terhelt által kinyomtatott mérlegjegyeken szerepelt.

Ehhez képest a felülvizsgálati indítvány ezeket a tényeket vitatta, ami azonban a felülvizsgálati eljárásban a törvényben kizárt.

Nincs szó arról sem, hogy a rendelkező rész és az indokolás ellentétes lenne, annál inkább, mert ezt arra hivatkozva állította az indítványozó, hogy nem alapos a megtévesztés kapcsán az ítéleti következtetés, és ezzel lényegében – a törvényi tilalom ellenére – ugyancsak az irányadó tényállást támadta.

A Kúria emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott – feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező – eljárási szabálysértést nem észlelt.

Ezért a Tatabányai Törvényszék 3.B.380/2012/110. számú és a Győri Ítéltábla Bf.80/2015/13. számú ítéletét XII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. december 12.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő